

Cultuurlandschap, natuurbe- scherming, duurzame energie

In het groene westen van de stad Aken zijn vele voorbeelden van duurzaam gebruik van natuurlijke bronnen te vinden.

De wandelroute loopt door het uiterste westen van het gebied van de stad Aken en volgt voor een stuk de grens met Nederland. Het grootste gedeelte loopt door het open terrein van een agrarisch gebruikt cultuurlandschap. Zowel in het dal van de Selzerbeek (ook wel Sinselbeek of Senserbach genoemd) als op het hoger gelegen plateau met het startpunt Orsbach. Op de weg omhoog uit het dal geniet men voortdurend van mooie vergezichten over het heuvelland tussen Vaals, Vijlen en Mechelen.

► **Orsbacher Burg:** In de historische dorpskern van het pittoreske plaatsje Orsbach, direct naast de kerk, valt een imposant, eenvoudig gebouw van lichte natuursteen op: de Orsbacher Burg. Hij werd tegen het einde van de veertiende eeuw gebouwd en diende als dienst- en woongebouw voor de houtvesters. Of het gebouw een van de wachttorens van de Landgraben rond Aken is geweest - heeft men tot op de dag van vandaag niet wetenschappelijk kunnen aantonen. De open ligging van Orsbach spreekt hiervoor, maar de ligging van de toren centraal in het dorp, ver van een hoofdverkeersader en ver van de Landgraben, spreekt dit tegen.

⊕ p. 18 Rijk van Aken ⊕ p. 50 Landgraben

▶ **Windpark Vetschau:** Ten noordoosten van Orsbach springen de statige windmolens van het Windpark Vetschau direct in het oog. Dit terrein werd in 1997 bouwrijp gemaakt en vier jaar later werd het windpark opgeleverd. De gigantische rotoren van de acht installaties produceren jaarlijks meer dan 20 miljoen kilowattuur milieuvriendelijke stroom en dekken de behoefte af van circa 20.000 inwoners van Aken. Aan de bouw van het windpark ging een empirisch onderzoek vooraf – indertijd het eerste onderzoek van deze aard in Duitsland. Daarin werd het windpotentieel voor het gebied van de stad Aken berekend om de best mogelijke standplaats voor de windmolens te kunnen bepalen.

▶ **Wegkruizen:** Langs de route, maar vooral op het plateau, bevindt zich een groot aantal wegkruizen die typisch zijn voor de hele grensregio. Er waren allerlei redenen waarom men een dergelijk kruis plaatste en deze redenen zijn nu nog maar zelden te achterhalen. Zo zijn er pelgrimskruizen, devotiekruizen en ook weerkruizen, die bedoeld waren om de goddelijke zegen af te smeken over de oogst. Vaak waren dergelijke kruizen vroeger ook staties of einddoelen van veldprocessies.

▶ **Boomgaard Finkenhag:** De Naturschutzbund Deutschland (NABU) zet zich in voor opwaardering van het cultuurlandschap langs de grens met Nederland. In de structuurarme bodem van dit intensief voor akkerbouw gebruikte landschap moeten de overblijfselen van het historische cultuurlandschap behouden en vernieuwd worden. Hagen, boomgaarden, knotbomen en kleine bosjes zijn karakteristieke landschapsstructuren en dienen als biotoop waarin veel planten- en diersoorten samenleven. Een voorbeeld daarvan is de boomgaard Finkenhag. Deze voormalige strook akkerland werd in 2001 en 2007 met traditionele hoogstamfruitbomen aangeplant, waaronder de sterrenet, de Rheinischer Bohnapfel, Comtesse de Paris en de Aachener Hausapfel.

⊕ p. 74 Cultuurlandschap

▶ **Overblijfsel van de Landgraben:** Aansluitend aan de boomgaard werd links van de route in het dichte struikgewas een klein gedeelte van de Landgraben rond Aken ontdekt. De greppel is dichtgegooid en gedeeltes van de wal zijn weggehaald. ⊕ p. 50 Landgraben

▶ **Mamelis, Klooster St. Benedictusberg:** Een omweg van 10 minuten leidt voorbij de groene grens naar een architectonisch interessant klooster. Elke dag zijn er gebedstijden met Gregoriaanse gezangen om 05:00, 06:30, 07:45, 09:30 (met hoogmis), 12:15, 14:00, 17:00, 20:30 (tijdens de gebedstijden geen toegang). + www.benedictusberg.nl

▶ **Molenroute Mamelis:** Deze steile, holle grensweg is voor de helft eigendom van de stad Aken en voor de helft van de gemeente Vaals. Vermoedelijk is deze weg de oude greppel van de Landgraben en is de wal door boeren weggehaald. Op de groene grens bij Mamelis staat weer een adelaarssteen, omlijst door oude paardenkastanjes en een wegwkruis.

+ p. 18 Rijk van Aken + p. 50 Landgraben.

▶ **Michaelshof:** Iets buiten Orsbach ligt de Michaelshof, waarvan de eigenaren zich sinds 1995 bezighouden met ecologische landbouw. De familie Zintzen bewerkt hier maar liefst 29 hectare vruchtbare mergelkleigrond; de melk van de 30 zwartbonte melkkoeien wordt in een eigen kaasmakerij op de boerderij verwerkt. In de boerderijwinkel worden kaas en andere producten, zoals karnemelk en yoghurt, te koop aangeboden. De boerderij maakt deel uit van Mergelwind e.V., een euregionale vereniging van biologische producenten die zich inzet voor duurzame landbouw en levensmiddelenproductie in de Euregio Maas-Rijn.

Route-info

- ▶ **Lengte: 6 kilometer**
- ▶ **Duur: ca. 1 1/2 uur**

- ▶ **Aanbevolen startpunt:**
 - ▶ Orsbach, Düserhofstraße
Bus (D): 37, halte "Orsbach Schule"

- ▶ **Eventueel alternatief startpunt:**
 - ▶ Mamelis, Rijksweg / Mameliserweg
Bus (NL): 43, 50, 54, halte "Mamelis"

Wandelcafés

Café Belle Vue, Orsbach - Aachen